

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
21 iulie 2021**

**Probă scrisă
FILOSOFIE ȘI LOGICĂ, ARGUMENTARE ȘI COMUNICARE**

Varianța 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

I. TÊTEL (30 punct)

1. *Tûl jôn és rosszon* címû mûvében, Fr. Nietzsche állítja:

Itt az alapokig leásva kell gondolkodnunk, s el kell hárítanunk minden érzékeny gyengeséget: az élet lényegileg az idegennek és a gyengébbnek a kisajátítása, megsebzése, leigázása, alávetés, keménység, a saját formák rákényszerítése, bekebelezés, s legalábbis, legelébbis, kizsákmányolás (...) nem valamiféle moralitásból vagy immoralitásból, hanem (...) mert az élet éppen maga a hatalom akarása. (...) A „kizsákmányolás” nem a megromlott vagy tökéletlen és primitív társadalom sajátja: az elevenség lényegéhez tartozik, mint organikus alapfunkció, a hatalom tulajdonképpen akarásának folyománya, amely éppen az élet akarása.

Az adott szöveg alapján:

- Elemesse, körülbelül egy oldal terjedelemben, Fr. Nietzsche élet értelmére vonatkozó felfogását! **6 pont**
- Dolgozza ki azon állítás ellenérvét, mely szerint: *a másik kizsákmányolása az élet lényegéhez tartozik!* **4 pont**
- Mutasson be, körülbelül egy oldal terjedelemben, egy másik, az emberi élet értelmére vonatkozó filozófiai szemléletet, határozza meg az eközött és a Fr. Nietzsche szemlélete közti összefüggést! **10 pont**

2. Adott az alábbi érvelés:

Ha logika feladatokat oldok és kellőképpen összpontosítok, akkor nincs esélyem tévedni. Ha azonban zenét hallgatok miközben logika feladatot oldok, akkor van esélyem tévedni, abban az esetben, ha nem összpontosítok kellőképpen. Zenét hallgatok és ugyanakkor logika feladatot is oldok; következésképpen, ha kellőképpen összpontosítok, nincs esélyem tévedni.

Az adott érvelés formális nyelvre történő átírása és bármely értékelési módszerrel történő explicit értékelése után említse meg, hogy az adott érvelés érvényes-e vagy sem!

10 pont

II. TÊTEL (30 punct)

1. Adott az alábbi kategorikus kijelentés:

Bármely filozófia tanár tanerő.

- Határozza meg az adott kijelentés logikai képletét, és a kijelentés típusát! **2 pont**
- Természetes nyelven és formális nyelven fogalmazzon meg egy érvényes, két premisszát tartalmazó érvelést, amely az adott kijelentést támasztja alá! **3 pont**
- Fogalmazza meg, formális és természetes nyelven az adott kijelentés teljes ellentétét! **2 pont**
- Alkosson természetes nyelven egy Goclenius-féle (szintetikus) szorítászt, amelyben az adott kijelentés lesz a végső konklúzió! **3 pont**

2. Adott az alábbi szöveg:

Amint egy ember viselkedésének bármely része hátrányosan hat mások érdekeire, a társadalom illetékesé válik a dologban, (...) azokban az ügyekben, amelyek személyesen érintik egyéni spontaneitása felhatalmazott a szabad megnyilvánulásban (...) Azok a hibák, amelyeket a tanácsok és figyelmeztetés ellenére is elkövet feltehetőleg, jelentéktelenek ahhoz a rosszhoz képest, ami abból származik, ha megengedi másoknak, hogy rákényszerítsék, amit ránézve jónak tartanak. (...) A kormány tevékenységében sohasem lehet elég nagy az a rész, amelyik nem akadályozza, hanem segíti és ösztönzi az egyéni erő kifejtését és az egyéni fejlődést. A baj akkor kezdődik, amikor ahelyett, hogy ösztönözné az egyének és a testületek aktivitását, a magáéval helyettesíti azt, amikor ahelyett, hogy tájékoztatást és tanácsot adna nekik, vagy -szükség esetén - kifogásolná, amit tesznek, bilincsbe veri és úgy tevékenykedtetni őket, vagy félreparancsolja őket s elvégzi helyettük a munkát. (...) Az olyan állam, amely törpévé teszi polgárait, hogy engedelmesebb eszközök lehessenek a kezében -még ha célja hasznos is-, kénytelen lesz rájönni, hogy törpékkel nem lehet nagy dolgokat véghezvinni (...).

(J. St. Mill, A szabadságról)

A fenti szövegrész és az alábbi szempontok alapján dolgozzon ki, az emberi szabadság kérdéskörére vonatkozó, körülbelül 3 oldal terjedelmű filozófiai esszét: **20 pont**

- mutassa be Mill, emberi szabadság kérdéskörére vonatkozó filozófiai szemléletét,
- mutasson be egy másik, az emberi szabadság kérdéskörére vonatkozó filozófiai szemléletet, pontosítva ugyanakkor ennek és a Mill által képviselt szemléletnek a kapcsolatát,
- foglalmazzon meg egy ellenérvet Mill azon tézisével szemben, amely szerint: a korlátozások, még akkor is, ha közülük néhány jogosnak tűnik, sokkal súlyosabbak, mint a valaki által, tudatlanságból elkövetett hibák.
- a kortárs társadalom kontextusában, érvekkel támassza alá saját nézetét Mill emberi szabadságra vonatkozó felfogásának időszerűségére vonatkozóan!

Megjegyzés: Pontot ér a szaknyelv megfelelő használata (2 pont), a bemutató szerkezete – bevezető, kidolgozás, következtetés (1 pont) és a követelményben megfogalmazott terjedelemből való beilleszkedés (1 pont).

III. TÉTEL

(30 pont)

Írja a vizsgalapra a helyes válasznak betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Azok az új kompetenciák, amelyeket egy kiterjesztett választott (opcionális) tanterv tervezése során ki kell dolgozni:
 - a. keretkompetenciák
 - b. általános kompetenciák
 - c. sajátos kompetenciák
 - d. operacionális kompetenciák
2. A tanítási tevékenység szervezési formája, amelyben a tanár információt közvetít, magyaráz, szemléltet, érvel, az összes tanuló munkáját irányítja, valamint a tanulók egyidejűleg és azonos ütemben oldják meg a tanár által kijelölt feladatokat, az a következő szervezési forma:
 - a. páros szervezési forma
 - b. csoportos szervezési forma
 - c. egyéni szervezési forma
 - d. frontális szervezési forma
3. Az iskolai tanterv elemei, amelyek a didaktikai eljárást a tanuló megszerzett ismereteit tartják szem előtt:
 - a. transzcurriculáris finalitások
 - b. operacionális kompetenciák
 - c. általános kompetenciák
 - d. transzdiszciplináris célkitűzések

4. Az értékelési eszközök tulajdonságai:
 - a. validitás, korreláció és objektivitás
 - b. objektivitás, validitás és alkalmazhatóság
 - c. alkalmazhatóság, koherencia és szubjektivitás
 - d. koherencia, korreláció és validitás
5. Ahhoz, hogy a tanár az általa oktatott tantárgyak óraszámát szakirány, profil és szakosodás szerint ismerje, tanulmányoznia kell:
 - a. a tankönyveket
 - b. a kerettantervet
 - c. a tantervi referenciákat
 - d. az iskolai útmutatókat
6. Az oktatási eszközök ösztönző funkciója:
 - a. biztosítja, hogy ezek hozzájáruljanak a gondolkodás és annak műveletei - elemzés, szintézis, összehasonlítás, elvonatkoztatás, általánosítás - gyakorlásához és fejlesztéséhez
 - b. annak köszönhető, hogy egyes oktatási eszközök alkalmasak az ismeretek, készségek, kompetenciák szintjének ellenőrzésére és értékelésére
 - c. akkor nyilvánul meg, amikor az oktatási eszközöket szemléltető anyagként, azaz a valóság helyettesítésére használják.
 - d. a tanulók tanulás iránti belső motivációjának fejlesztésében, a kíváncsiság, az ismeretszerzés iránti érdeklődés és a megismerés iránti vágy felébresztésében áll.
7. A fidelitás egy teszt azon tulajdonsága, hogy:
 - a. ismételt alkalmazása során hasonló eredményeket mutat
 - b. különböző értékelést végző személyek az értékelési és pontozási skálát egységesen alkalmazzák
 - c. az értékelést végző személyek könnyen tudják alkalmazni és értékelni azt
 - d. egységesen lefedi az általa vizsgált főbb tartalmi elemeket.
8. Az oktatási eszközök nagymértékben hozzájárulnak:
 - a. a pedagógus és a tanuló közös munkája irányvonalának kijelöléséhez
 - b. azon tankönyvnek kiválasztásához, amelyet az oktatási-nevelési tevékenységek során az osztályban használni fog
 - c. a tanulók szenzoriális tapasztalatának megszerezéséhez és az észlelési struktúrák megerősítéséhez
 - d. a tanulók tanulási törekvéseinek és ismereteik elsajátítási szintjének meghatározásához
9. Az a feladattípus, amelyben a tanuló szavak, kijelentések, mondatok, számértékek, jelölések, betűjelek, szimbólumok közötti megfeleltetést kell elvégezze:
 - a. kiegészítéssel feladattípus
 - b. alternatív (kétféle választásos) feladattípus
 - c. választásos feladattípus
 - d. páros asszociációs feladattípus
10. Egy feladatlap előrejelző érvényessége kifejezi, hogy a feladatlap mennyire:
 - a. releváns és jelentős a felmért személyek esetében
 - b. jelzi előre a tanuló későbbi eredményeit
 - c. egységesen fedi le a felmért főbb tartalmi elemeket
 - d. követi egy kialakított ismeretegyüttes felmérését
11. A nemzeti tanterv részét képezik:
 - a. a fejlesztési követelmények és az általános kompetenciák
 - b. az általános kompetenciák és a keretkompetenciák
 - c. a kerettantervek és az iskolai tantervek
 - d. a fejlesztési követelmények és a részletes célkitűzések

12. A tanórán kívüli vagy/és iskolán kívüli intézményes keretek között tervezett és megvalósított pedagógiai tevékenységek összessége:
- a. nonformálisak
 - b. informálisak
 - c. formálisak
 - d. preformálisak
13. Amiből a sajátos kompetenciák, mint a tanterv központi elemei származtatva vannak:
- a. a társított tartalmak
 - b. a tanulási tevékenységek
 - c. az általános kompetenciák
 - d. a tanulási egységek
14. A törzsanyag a kerettanterveknek az része, amely:
- a. a kiterjesztett tanterveket jelöli
 - b. az integrált tanterveket jelöli
 - c. az elmélyítést célzó tanterveket jelöli
 - d. a kötelező tanterveket jelöli
15. A strukturált kérdéseket tartalmazó feladatok helyes tervezése megköveteli, hogy minden egyes alkérdésre olyan választ lehessen adni, amely:
- a. független a felhasznált anyagtól/alkalmazott ingertől
 - b. az előző alkérdésekre adott válaszoktól függ
 - c. az előző alkérdésekre adott válaszoktól független
 - d. az előző alkérdésekre adott pontszámoktól függ